

K ČLANKU

Problemi kanalizacije Rakove jelše

V preteklih dveh številkah Naše komune smo lahko prebrali članka Cirila Staniča z naslovom Problemi kanalizacije Rakove jelše, v katerih avtor poskuša rešiti nekatera strokovna pa tudi širša vprašanja komunalne ureditve Rakove jelše. Veseli nas, da se še kdo tako celovito pogloblja v omenjeno problematiko, kajti ob velikih naporih, ki jih morajo organi naše krajevne skupnosti vlagati v posamezne akcije komunalnega urejanja, se največkrat zdi, kot da smo hote pozabljeni. Smo pa tudi začudeni, da avtor s tako širokim strokovnim obzorjem in bogatim poznavanjem zgodovine viškega okoliša ni zmožen izluščiti temeljnih in bistvenih vzrokov nastanka problemov, za katere ponuja po našem mnenju nesprejemljive rešitve.

Krivec za nastanek Rakove jelše in njej podobnih naselij je razkorak med eksistenčnimi potrebami ljudi na eni strani in ekonomskimi možnostmi, urbanistično oz. širšo stanovniško politiko na drugi strani. To dokazuje tudi sociološka študija FSPN (Delo, 11. 10. 1988, str. 9) z ugotovitvijo, da so črne gradnje ekonomska nujna ne pa urbanističen problem, torej širše družbeno vprašanje, ki se je v preteklosti neustrezno reševalo. Razumljivo je, da urbanistična politika ne more reševati ekonomskih problemov družbe, lahko pa vsaj na svojem področju najde ekonomskim razmeram prilagojene rešitve, kot predlaga študija, z načrtovanjem črnih gradenj. Morda se sliši čudno, vendar nas današnje ekonomske razmere vedno bolj prepričujejo, da bo morala biti tudi nelegalna gradnja povsem običajen element urbanističnega načrtovanja, če se bomo hoteli izogniti naknadnemu pa zato dražjemu reševanju komunalnih problemov takih naselij.

Menimo, da je treba v primeru Rakove jelše reševati obstoječe stanje, kar zagovarja tudi ljubljanski urbanistični zavod, ne pa iskati zgleda v romunskem modelu z rušitvijo naselja in postavitvijo blokov, kot med drugim predlaga avtor članka. Mimogrede se sprašujemo, kako bi sploh bilo mogoče graditi stolpnice na barjanskih tleh, če že gradnja običajne kanalizacije povzroča velikske probleme? Z avtorjevim mnenjem, da »Ljubljanjani, ki bo prevzela stroške za sanacijo Rakove jelše, pa le moramo pokazati čimbolj točne račune, koliko bodo prebivalci iz starih mestnih hiš, stolpnice in blokov plačali za barake, hiše, vile, delavnice, garaže, vikende širom Ljubljanskega barja«, se strinjamo, vendar bi bilo v tem primeru zanimivo, ko bi tudi Ljubljančani iz mestnih hiš, stolpnice in blokov pokazali račune, koliko so dobili stanovanjskih in drugih posojil, ki niso bila nikoli revalorizirana – še danes imamo primere, ko je položnica dražja od posojilnega obroka – in koliko so stanarjine v družbenih stanovanjih realna ekonomska

kategorija. Izračun bi jasno pokazal, da je moral nekdo kriti razliko. To pa so vsi zaposleni, med njimi tudi taki, ki so si stanovanjski problem reševali nelegalno, vendar z lastnim delom in brez družbene pomoči.

Zato bi ne bilo pravično, da tisti, ki so imeli nekoč izjemne ugodnosti za pridobitev stanovanja, danes ne bi nosili nobenih posledic. Zdaj je popolnoma nesmiselno prikazovati večino kot žrtev črnograditeljev, saj je jasno, da so vzroki v nekaj zgrešeni kreditni pa tudi stanovanjski politiki, da je to širši družbeni problem, ki se mora na tem nivoju tudi reševati.

Zbolela nas je avtorjeva ugotovitev v zaključku članka, da »nam delegatom, občinski in mestni organi govorijo o trajni in dosledni pasivnosti večine lastnikov na Rakovi jelši, ...« in je zato nesmiselno pisati o »divjih spopadih strokovnjakov«, češ da krajanji vidijo zavoro razvoja v dveh nasprotujočih si konceptih kanalizacije – tlačne in gravitacijske. Dobrodošlo bi bilo, ko bi nam Ciril Stanič natančneje pojasnil, kateri so ti občinski in mestni organi, ki tako govorijo? Sicer pa želimo javnost seznaniti z drugačnimi dejstvi. Rezultati ankete o krajevnem samopriskevku, ki sta jo med 392 naključno izbranimi krajanji izvedla Svet KS in KK SZDL v letu 1987, so pokazali, da bi za samopriskevke glasovalo 89,04% anketirancev, 4,84% je bilo neodločenih, med lastniki stanovanj jih je bilo 89,1% za in 4,72% neodločenih, med podnajemniki pa 87,97% za in 5,55% neodločenih. Tudi raziskava FSPN je med krajanji ugotovila izredno povezanost, medsebojno pomoč in solidarnost, kar gotovo ne pritrjuje trditvi o pasivnosti.

Lahko zapišemo, da je vse, kar se je, res da nenačrtno, zgradilo in uredilo na Rakovi jelši, delo krajanov samih, ki od družbene skupnosti niso dobili skoraj nič. Torej bi bilo bolj umestno govoriti o pasivnosti občinskih in mestnih organov, kar dokazuje tudi nezadržano širjenje črnih gradenj preko južne obvoznice na terenu predvidenem za gospodarskorazstaviščne površine Ljubljane.

Resnici na ljubo pa moramo vseeno zapisati, da institucije mislijo tudi na nas, saj smo zadnje dni dobili od OK SZDL Vič Rudnik grenko priznanje, da sploh živimo – barjanski osat za neurejeno okolje. Če krajanji nimajo niti metra asfalta in so zato ceste blatne in prašne, če jim zaudarja iz odprtih kanalizacijskih jarkov itd., bi to priznanje bolj zaslužili tisti, ki nosijo levji delež krivde in odgovornosti za take razmere, to pa so gotovo občinski in mestni organi.

Predsednik Sveta KS
Rakova jelša:
Anton SLAK

IZ KS GALJEVICA

Premalo sredstev za kanalizacijo

Z izgradnjo industrijske cone in zazidalnega projekta RS 1-4, se je tudi na območju KS Galjevica pojavila potreba po razširitvi ustreznega (primarnega) komunalnega omrežja. Vendar pa zadeva, kot kaže, ne bo tako zelo preprosta, saj napeljavajo teh vodov težko usklajujejo z izvedbo sanacijskega programa v krajevni skupnosti. Kot je povedal Peter Zajc, predsednik komunalne komisije, je vzrok temu enostavno pobiranje komunalnega denarja za opremljanje zemljišč, novozgrajenih karejev oziroma obrtne cone.

»Pri sanaciji obstoječih naselij se prav za voljo problematike zbiranja sredstev zadržana organizacija ZIL, Tozd Urejanje drži bolj ob strani. KS Galjevica si zato prizadeva urediti naselja v okviru lastnega programa komunalnih skupnosti ljubljanskih občin, pa čeprav tudi tu položaj ni preveč rožnat, ker je glavnina sredstev Komunalne skupnosti odromala za izvedbo Žal, centralno deponijo na Barju, dela na centralnem kolektorju in pa za nekatera področja, ki imajo večjo politično zaslobo kot naše (na pr. Rožna dolina).

INFORMACIJA OBČANOM RAKITNE, VNANJIH IN NOTRANJH GORIC, PODPEČI IN BREZOVICE!

Kako s skupnimi močmi do telefonov

Na jugozapadnem delu ljubljanske občine Vič-Rudnik, krajanji KS Podpeč-Preserje, Notranje Gorice, Vnanje Gorice, Rakitna, Brezovica, združujejo delo in sredstva za financiranje izgradnje ptt kapacitet po sporazumu z območno SIS za ptt promet Ljubljana, Podjetjem za ptt promet Ljubljana in Občino Ljubljana Vič-Rudnik.

Program izgradnje ptt kapacitet na tem območju zajema naslednje objekte:

- nova kontejnerska telefonska centrala Notranje Gorice, ki bo pokrivala s kapaciteto 1000 priključkov potrebe dveh krajevnih skupnosti Notranje in Vnanje Gorice,
- zamenjavo telefonske centrale Preserje za novo centralo s kapaciteto 1000 priključkov,
- montažo telefonske centrale Rakitna s kapaciteto 200 priključkov,
- za funkcionalno povezavo teh central z glavno centralo v Ljubljani pa je potrebno zgraditi Radio-relejne sisteme Ljubljana-Krim, Krim-Rakitna, Krim-Preserje, Krim-Brezovica,
- in omrežno skupinski kabel z ustreznim prenosnim sistemom Brezovica-Notranje Gorice,
- izgradnjo krajevnega kableskega omrežja na območju vseh navedenih central.

Podpisnice sporazuma so se sporazumele, da je osnova za izračun deleža posamezne KS – število telefonskih priključkov, ki so jih evidentirale krajevne skupnosti: Podpeč-Preserje 343 priključkov, Notranje Gorice 234 priključkov, Vnanje Gorice 238 priključkov, Rakitna 120 priključkov, Brezovica 100 priključkov.

Obveznosti po sporazumu št. 4/88 zajemajo: izdelavo tehnične dokumentacije za komutacijo (centrale), radijske in kableske zveze ter omrežno-skupinske kable med centralami.

Projektiranje krajevnega kableskega omrežja smo prestavili (prenesli) v kasnejše obdobje.

Podračunska vrednost izdelave navedene tehnične dokumentacije po cenah iz oktobra 1987, je **68.012.700 din** in jo začasno krijejo po sporazumu KS.

Kako so potekale aktivnosti?

Prvi informativni razgovor je bil **10. 2. 1987** na Skupščini občine Ljubljana Vič-Rudnik, kjer je bil sprejet sklep, da strokovna služba PTT pripravi informacijo o možnosti izgradnje ptt kapacitet na tem območju, v roku do konca aprila 1987.

22. 5. 1987 je bil sklican vsklajevalni sestanek vseh prizadetih krajevnih skupnosti na občini, kjer je bil predstavljen že delno ovrednoten program za Rakitno, Podpeč-Preserje, Vnanje Gorice in Notranje Gorice-Plešivica, na osnovi izdelane študije št. 96/86, ki zajema vse navedene radijske povezave.

27. 9. 1987 je bil pripravljen osnutek sporazuma št. 4/88 in posredovan udeležencem v pregled.

24. 2. 1988 je bil na občini vsklajen in pripravljen predlog sporazuma št. 4/88, ki je bil nato podpisan **10. 3. 1988**.

Na osnovi podpisanega sporazuma je bila dne **22. 4. 1988** podpisana pogodba z Iskro – Telematiko, za izdelavo tehnične dokumentacije za centrale Podpeč-

-Preserje in Notranje Gorice, s PTT Inženiringom pa za centralo Rakitna **19. 4. 1988**.

27. 6. 1988 je bila podpisana pogodba zas:

- Elaborat za pridobitev frekvenčnih dovoljenj s specifikacijami opreme za radijske zveze (Ljubljana – Krim – Rakitna – Preserje – Brezovica),
- Projekt multipleksne opreme za radijske zveze (Ljubljana – Krim – Rakitna – Preserje – Brezovica),
- Projekt digitalne – PCM kableske povezave Brezovica – Notranje Gorice,
- Projekt radijske zveze Ljubljana – Krim – Rakitna (Preserje, Brezovica).

Skupna vrednost pogodb za izdelavo tehnične dokumentacije je **92.574.330 din**.

Krajevne skupnosti so nakazale po sporazumu št. 4/88 na osnovi evidentiranih priključkov **68.012.696 din**, ostalo je obveznost PTT-a.

Rok za izdelavo tehnične dokumentacije je bil **30. 9. 1988**, razen za radijske zveze, ki je do marca 1989.

Trenutno stanje tehnične dokumentacije je naslednje: izdelani so projekti za vse tri nove telefonske centrale, pridobljene ponudbe za dobavo opreme za centrali Podpeč-Preserje in Notranje Gorice, za radijske zveze je izdelana specifikacija opreme in pridobljena okvirna ponudba, potrebno je še to ponudbo dopolniti z ostalo potrebno opremo za funkcionalno povezavo teh central.

Iz navedenega je razvidno, da so izvršene skoraj v celoti vse obveznosti iz sporazuma in naloge opravljene (sicer s krajšo zamudo cca 1 mesec).

Na podlagi izdelane tehnične dokumentacije in ponudb izvajalcev del ter dobaviteljev opreme, bo PTT Ljubljana izdelala investicijski program.

Za financiranje izgradnje objektov bo sklenjen aneks k sporazumu št. 4/88.

Kakšne aktivnosti nas še čakajo

Nadaljnje aktivnosti pri izgradnji telefonskih kapacitet v viški občini za navedena območja so bile pogojene s sprejemom SaS o spremembah in dopolnitvah SaS o temeljih plana Območne SIS za PTT promet Ljubljana za obdobje 1986-1990, kjer se predvideva izgradnja: telefonskih kapacitet na območju Brezovice za 600 priključkov, Notranje Gorice za 1000 priključkov, Podpeč-Preserje za 1000 priključkov, Rakitna za 200 priključkov.

Ugotavljamo, da je navedeni sporazum potrjen, s čimer je dana možnost nadaljevanja aktivnosti pri izvedbi tega programa.

Že sredi novembra bo vsklajevalni sestanek koordinacijskega odbora na Izvršnem svetu Skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik, kjer se bomo na osnovi izdelane dokumentacije po sporazumu št. 4/88 dogovorili za nadaljnje naloge.

Program izgradnje PTT kapacitet na jugozapadnem delu občine Ljubljana Vič-Rudnik je tako zahteven in obsežen, da ga bo možno realizirati le v več fazah.

Direktor podjetja za PTT promet Ljubljana Štefanija Žagmeister
Predsednik IS občine Ljubljana Vič-Rudnik Stane Droljč

Posebno vprašanje okrog izgradnje kanalizacijskega omrežja je tudi specifičnost barjanskih tal. Nosilec Kanalizacija Ljubljana prav zavoljo tega še vedno nima ustreznih sigurnostnih rešitev za izvedbo omrežja, kar med občani znanih petih KS zbuja nejevoljo pa tudi strah pred izgradnjo nekaterih centrov v industrijski coni, kot so denimo Polikem in galvane.

Vendar pa, kot pravi Peter Zajc, stanje okrog izgradnje kanalizacije na Galjevici le ni tako brezupno. Letos na primer so uspeli spraviti pod streho kanalizacijski vod po cesti Livada, v teku pa so že tudi priprave za obnovo fekalno-meteornega kanala po Voduškovu na Stari Galjevici, medtem ko je realizacija letošnjega programa po cesti Ga-

ljevica pod vprašajem, ker še vedno niso rešene nekatere projektne zadeve (predvsem meteorne vode).

»V samem konceptu programa reševanja komunalnih problemov v KS smo bili (v programu Komunalne skupnosti) vodeni pod skupno klavzulo sanacija področja Galjevica, lani pa se je naziv področne sanacije Galjevice spremenil v posamični objekt izgradnje, kjer smo zastopani le z eno samo ulico,« pravi Peter Zajc. »Naša želja in pripravljenost krajanov pa je, da bi letno realizirali vsaj dve ulici in sicer od skupno prtično 23, kolikor jih imamo v našem upravljanju.«

B. V.